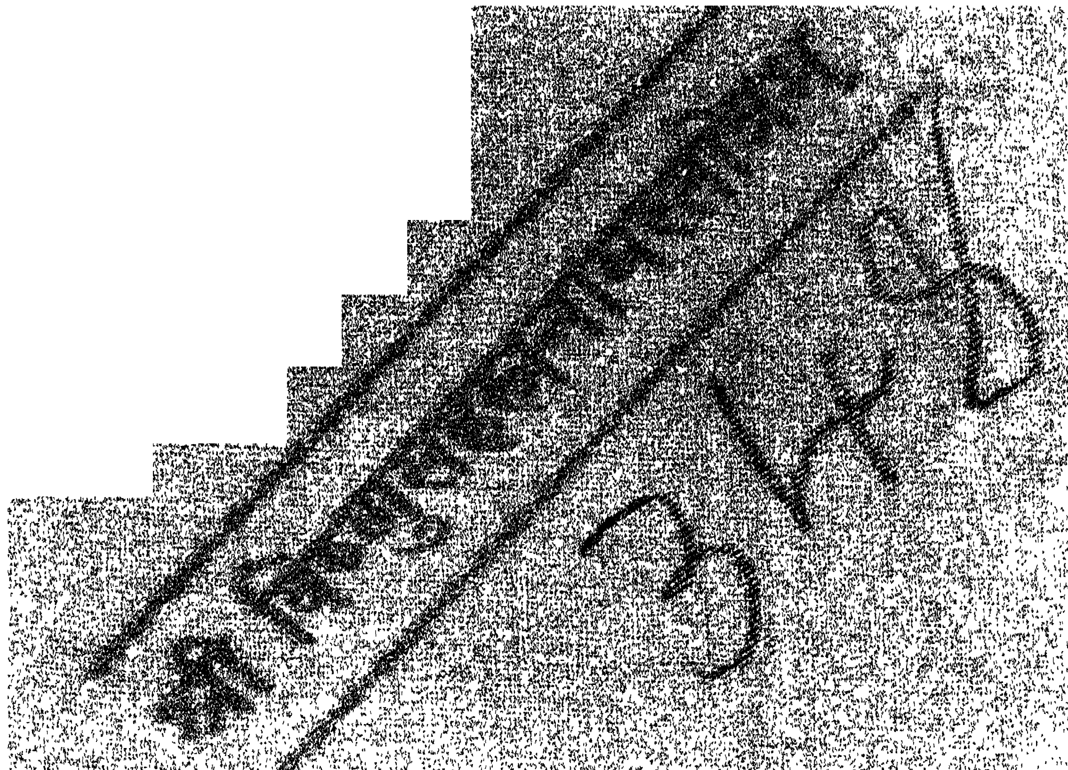

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराअिट विभाग]

अनुक्रमांक ૧૪૮-૩૮ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम विष्णुसहस्रनाम स्तोत्रम्

विषय [illegible]

श्री

विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्

શ્રીસનાતન ધર્મ પાઠશાળા માટે

યોજનાર

શાસ્ત્રી ગંગાશંકર મંછાશંકર

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

શેઠ રણછોડદાસ જગજીવનદાસ જરીવાળા

મોટી શેરી—સુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કૉપીરાઇટ-સંગ્રહ

સુરત–ચૌટાના પૂલ ઉપર આવેલા "સુરત સિટિ" પ્રિન્ટિંગ
પ્રેસમાં વજેરામ માનસિંહે છાપ્યું.

वंशीविभूषितकरान्नवनीरदाभात्

पीतांबरादरुणबिंबफलाधरोष्ठात् ।

पूर्णेंदुसुंदरमुखादरविंदनेत्रात्

कृष्णात्परं किमपि तत्त्वमहं न जाने ॥

॥ ૐ શ્રીઃ ॥

શ્રીવિષ્ણુ સહસ્ત્રનામ પ્રારંભ

યસ્ય સ્મરણમાત્રેણ જન્મ સંસાર બંધનાત ।
વિમુચ્યતે નમસ્તસ્મૈ વિષ્ણવે પ્રભવિષ્ણવે ॥૧॥

વૈશંપાયન ઉવાચ—

શ્રુત્વા ધર્માનશેષેણ પાવનાનિ ચ સર્વશઃ ।
યુધિષ્ઠિરઃ શાંતનવં પુનરેવાભ્યભાષત ॥૨॥

યુધિષ્ઠિર ઉવાચ—

કિમેકં દૈવતં લોકે કિં વાપ્યેકં પરાયણમ્ ।
સ્તુવંતઃ કંકમર્ચંતઃ પ્રાપ્નુયુર્માનવાઃ શુભમ્ ॥૩॥
કો ધર્મઃ સર્વધર્માણાં ભવતઃ પરમો મતઃ ।
કિં જપન્ મુચ્યતે જંતુર્જન્મસંસારબંધનાત્ ॥૪॥

ભીષ્મ ઉવાચ—

જગત્પ્રભું દેવદેવમનંતં પુરૂષોત્તમમ્ ।
સ્તુવન્નામસહસ્રેણ પુરૂષઃ સતતોત્થિતઃ ॥૫॥

તમેવ ચાર્ચયન્નિત્યં ભક્ત્યા પુરૂષમવ્યયમ્ ।
ધ્યાયન્ સ્તુવન્નમસ્યંશ્ચ યજમાનસ્તમેવ ચ ॥૬॥

અનાદિનિધનં વિષ્ણું સર્વલોકમહેશ્વરમ્ ।
લોકાધ્યક્ષં સ્તુવન્નિત્યં સર્વદુઃખાતિગો ભવેત્ ॥૭॥

બ્રહ્મણ્યં સર્વ ધર્મજ્ઞં લોકાનાં કીર્તિવર્ધનમ્ ।
લોકનાથં મહદ્ભૂતં સર્વભતભર્વોદ્ભવમ્ ॥૮॥

એષ મે સર્વધર્માણાં ધર્મોધિકતમો મતઃ ।
યદ્ ભક્ત્યા પુંડરીકાક્ષં સ્તવૈરર્ચેન્નરઃ સદા ॥૯॥

પરમં યો મહત્તેજઃ પરમં યો મહત્તપઃ ।
પરમં યો મહદ્ બ્રહ્મ પરમં યઃ પરાયણમ્ ॥૧૦॥
પવિત્રાણાં પવિત્રં યો મંગલાનાં ચ મંગલમ્ ।
દૈવતં દેવતાનાં ચ ભૂતાનાં યોઽવ્યયઃ પિતા ॥૧૧॥

યતઃ સર્વાણિ ભૂતાનિ ભવંત્યાદિયુગાગમે ।
યસ્મિંશ્ચ પ્રલયં યાન્તિ પુનરેવ યુગક્ષયે ॥૧૨॥

તસ્ય લોકપ્રધાનસ્ય જગન્નાથસ્ય ભૂપતે ।
વિષ્ણોર્નામસહસ્રં મે શૃણુ પાપભયાપહમ્ ॥

યાનિ નામાનિ ગૌણાનિ વિખ્યાતાનિ મહાત્મનઃ।
ઋષિભિઃ પરિગીતાનિ તાનિ વક્ષ્યામિ ભૂતયે ॥૧૪॥

અથ કરન્યાસઃ

ૐ અસ્ય શ્રીવિષ્ણોર્દિવ્યસહસ્રનામસ્તોત્ર મંત્રસ્ય ભગવાન્ વેદવ્યાસ ઋષિઃ શ્રી વિષ્ણુઃ પરમાત્મા દેવતા અનુષ્ટુપ્ છંદઃ અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુરિતિ બીજમ્ દેવકી નંદનઃ સ્રષ્ટેતિ શક્તિઃ ત્રિસામાસામગઃ સામેતિ હૃદયમ્ શંખભૃન્નંદકી ચક્રીતિ

કિલકમ્ શાર્ઙ્ગધન્વા ગદાધર ઈત્યસ્ત્રં રથાંગપાણિ
રક્ષોભ્ય ઇતિ કવચમ્ ઉદ્ભવઃ ક્ષોભણો દેવ ઇતિ
પરમો મંત્રઃ શ્રી વિષ્ણુ પ્રીત્યર્થે જપે વિનિયોગઃ ॥
વિશ્વં વિષ્ણુર્વષટ્કાર ઈત્યંગુષ્ઠાભ્યાં નમઃ ।
અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુરિતિ તર્જનીભ્યાં નમઃ ।
બ્રહ્મણ્યો બ્રહ્મકૃદ્બ્રહ્મેતિ મધ્યમાભ્યાં નમઃ ।
સુવર્ણ બિંદુ રક્ષોભ્ય ઈત્યનામિકાભ્યાં નમઃ ।
નિમિષોઽનિમિષઃ સ્રગ્વીતિ કાનિષ્ઠિકાભ્યાં નમઃ ।
રથાંગપાણિ રક્ષોભ્ય ઇતિ કરતલકર પૃષ્ઠાભ્યાં નમઃ ॥

અથ હૃદયાદિષડંગન્યાસ:

સુવ્રતઃ સુમુખઃ સૂક્ષ્મઃ જ્ઞાનાય હૃદયાય નમઃ ।
સહસ્ત્ર મૂર્ધા વિશ્વાત્મા ઐશ્વર્યાય શિરસે૦ ।
સહસ્ત્રાર્ચિઃ સપ્ત જિહ્વઃ શક્ત્યૈ શિખાયૈ૦ ।
ત્રિસામા સામગઃ સામ બલાય કવચાય૦ ।
રથાંગ પાણિ રક્ષોભ્યઃ તેજસે નેત્રાભ્યાં૦ ।
શાર્ઙ્ગ ધન્વા ગદાધરઃ વીર્યાય અસ્ત્રાય૦ ।
ઋતુઃ સુદર્શનઃ કાલઃ ભૂર્ભુવઃ સ્વરોમ્ દિગ્બંધઃ ।

ઈતિ ન્યાસ વિધિઃ

અથ ધ્યાનમ્

શાંતાકારં ભુજગશયનં પદ્મનાભં શુરેશમ્
વિશ્વાધારં ગગનસદૃશં મેઘવર્ણં શુભાંગમ્ ।
લક્ષ્મીકાંતં કમલનયનં યોગિભિર્ધ્યાન ગમ્યમ્ ।
વંદે વિષ્ણું ભવભયહરં સર્વ લોકૈકનાથમ્ ॥

ઇતિ ધ્યાનમ્

ૐ વિશ્વં વિષ્ણુર્વષટ્કારો ભૂતભવ્યભવત્પ્રભુઃ ।
ભૂતકૃદ્ભૂતભૃદ્ભાવો ભૂતાત્મા ભૂતભાવનઃ ॥૧॥

પૂતાત્મા પરમાત્માચ્ મુક્તાનાં પરમાગતિઃ ।
અવ્યયઃ પુરુષઃ સાક્ષી ક્ષેત્રજ્ઞોક્ષર એવચ ॥૨॥
યોગો યોગવિદાંનેતા પ્રધાનપુરુષેશ્વરઃ ।
નારસિંહવપુઃ શ્રીમાન્ કેશવઃ પુરુષોત્તમઃ ॥૩॥
સર્વઃ શર્વઃ શિવઃ સ્થાણુર્ભૂતાદિ ર્નિધિરવ્યયઃ ।
સંભવો ભાવનો ભર્તા પ્રભવઃ પ્રભુરીશ્વરઃ ॥૪॥
સ્વયંભૂઃ શંભુરાદિત્યઃ પુષ્કરાક્ષો મહાસ્વનઃ ।
અનાદિનિધનો ધાતા વિધાતા ધાતુરુત્તમઃ ॥૫॥

અપ્રમેયો હૃષીકેશઃ પદ્મનાભોમર પ્રભુઃ ।
વિશ્વકર્મામનુસ્ત્વષ્ટા સ્થવિષ્ઠઃ સ્થવિરો ધ્રુવઃ ॥૬॥
અગ્રાહ્યઃ શાશ્વતઃ કૃષ્ણો લોહિતાક્ષઃ પ્રતર્દનઃ ।
પ્રભૂતસ્ત્રિકકુબ્ધામ પવિત્રં મંગલં પરમ્ ॥૭॥
ઈશાનઃ પ્રાણદઃ પ્રાણો જ્યેષ્ઠઃ શ્રેષ્ઠઃ પ્રજાપતિઃ ।
હિરણ્યગર્ભો ભૂગર્ભો માધવો મધુસૂદનઃ ॥૮॥
ઈશ્વરો વિક્રમી ધન્વી મેધાવી વિક્રમઃ ક્રમઃ ।
અનુત્તમો દુરાધર્ષઃ કૃતજ્ઞઃ કૃતિરાત્મવાન્ ॥૯॥

સુરેશઃ શરણં શર્મ વિશ્વરેતાઃ પ્રજાભવઃ ।
અહઃ સંવત્સરો વ્યાલઃ પ્રત્યયઃ સર્વ દર્શનઃ ॥૧૦॥
અજઃ સર્વેશ્વરઃ સિદ્ધઃ સિદ્ધિઃ સર્વાદિરચ્યુતઃ ।
વૃષાકપિરમેયાત્મા સર્વયોગવિનિઃસૃતઃ ॥૧૧॥
વસુર્વસુમનાઃ સત્યઃ સમાત્માઽસંમિતઃ સમઃ ।
અમોઘઃ પુંડરીકાક્ષો વૃષકર્મા વૃષાકૃતિઃ ॥૧૨॥
રુદ્રો બહુશિરા બભ્રુર્વિશ્વયોનિઃ શુચિશ્રવાઃ ।
અમૃતઃ શાશ્વતઃ સ્થાણુર્વરારોહો મહાતપાઃ ॥૧૩॥

સર્વગઃ સર્વ વિદ્ભાનુર્વિષ્વક્સેનો જનાર્દનઃ ।
વેદો વેદવિદવ્યંગો વેદાંગો વેદવિત્કવિઃ ॥૧૪॥
લોકાધ્યક્ષઃ સુરાધ્યક્ષો ધર્માધ્યક્ષઃ કૃતાકૃતઃ ।
ચતુરાત્મા ચતુર્વ્યૂહશ્ચતુર્દંષ્ટ્રશ્ચતુર્ભુજઃ ॥૧૫॥
ભ્રાજિષ્ણુર્ભોજનં ભોક્તા સહિષ્ણુર્જગદાદિજઃ ।
અનઘો વિજયોજેતા વિશ્વયોનિઃ પુનર્વસુઃ ॥૧૬॥
ઉપેંદ્રો વામનઃ પ્રાંશુરમોઘઃ શુચિ રૂર્જિતઃ ।
અતીંદ્રઃ સંગ્રહઃ સર્ગો ધૃતાત્મા નિયમો યમઃ ॥૧૭॥

વેદ્યોવૈદ્યઃ સદા યોગી વીરહા માધવો મધુઃ ।
અતીંદ્રિયો મહામાયો મહોત્સાહો મહાબલઃ ॥૧૮॥

મહાબુદ્ધિર્મહાવીર્યો મહાશક્તિર્મહાદ્યુતિઃ ।
અનિર્દેશ્ય વપુઃ શ્રીમાન મેયાત્મા મહાદ્રિધૃક્ ॥૧૯॥

મહેષ્વાસો મહીભર્તા શ્રીનિવાસઃ સતાંગતિઃ ।
અનિરુદ્ધઃ સુરાનંદો ગોવિંદો ગોવિદાંપતિઃ ॥૨૦॥

મરીચિર્દમનો હંસઃ સુપર્ણો ભુજગોત્તમઃ ।
હિરણ્યનાભઃ સુતપાઃ પદ્મનાભઃ પ્રજાપતિઃ ॥૨૧॥

અમૃત્યુઃ સર્વદૃક્ સિંહઃ સંધાતા સંધિમાન્ સ્થિરઃ ।
અજો દુર્મર્ષણઃ શાસ્તા વિશ્રુતાત્મા સુરારિહા ॥૨૨॥

ગુરુર્ગુરુતમો ધામ સત્યઃ સત્યપરાક્રમઃ ।
નિમિષોઽનિમિષઃ સ્રગ્વી વાચસ્પતિરુદારધીઃ ॥૨૩॥

અગ્રણીર્ગ્રામણીઃ શ્રીમાન્ ન્યાયો નેતા સમીરણઃ ।
સહસ્રમૂર્ધા વિશ્વાત્મા સહસ્રાક્ષઃ સહસ્રપાત્ ॥૨૪॥

આવર્તનો નિવૃત્તાત્મા સંવૃત્તઃ સંપ્રમર્દનઃ ।
અહઃ સંવર્તકો વહ્નિરનિલો ધરણીધરઃ ॥૨૫॥

સુપ્રસાદઃ પ્રસન્નાત્મા વિશ્વધૃગ્વિશ્વભુગ્વિભુઃ ।
સત્કર્તા સત્કૃતઃ સાધુર્જહ્નુર્નારાયણો નરઃ ॥૨૬॥

અસંખ્યેયોઽપ્રમેયાત્મા વિશિષ્ટઃ શિષ્ટકૃચ્છુચિઃ ।
સિદ્ધાર્થઃ સિદ્ધસંકલ્પઃ સિદ્ધિદઃ ।સિદ્ધિસાધનઃ॥૨૭॥

વૃષાહી વૃષભો વિષ્ણુર્વૃષપર્વા વૃષોદરઃ ।
વર્ધનો વર્ધમાનશ્ચ વિવિક્તઃ શ્રુતિસાગરઃ ॥૨૮॥

સુભુજો દુર્ધરો વાગ્મી મહેન્દ્રો વસુદો વસુઃ ।
નૈકરૂપો બૃહદ્રૂપઃ શિપિવિષ્ટઃ પ્રકાશનઃ ॥૨૯॥

ઓજ સ્તેજો દ્યુતિધરઃ પ્રકાશાત્મા પ્રતાપનઃ।
ઋદ્ધઃ સ્પષ્ટાક્ષરો મંત્રશ્ચંદ્રાંશુર્ભાસ્કરદ્યુતિઃ ॥૩૦॥

અમૃતાંશૂદ્ભવો ભાનુઃ શશબિંદુઃ સુરેશ્વરઃ।
ઔષધં જગતઃ સેતુઃ સત્યધર્મપરાક્રમઃ ॥૩૧॥

ભૂતભવ્યભવન્નાથઃ પવનઃ પાવનોનલઃ।
કામહા કામકૃત્કાંતઃ કામઃ કામપ્રદઃ પ્રભુઃ ॥૩૨॥

યુગાદિકૃત્ યુગાવર્તો નૈકમાયો મહાશનઃ।
અદૃશ્યો વ્યક્તરૂપશ્ચ સહસ્રજિદનંતજિત્ ॥૩૩॥

ઇષ્ટોવિશિષ્ટઃ શિષ્ટેષ્ટઃ શિખંડી નહુષો વૃષઃ ।
ક્રોધહા ક્રોધકૃત્ કર્તા વિશ્વબાહુર્મહીધરઃ ॥૩૪॥
અચ્યુતઃ પ્રાથતઃ પ્રાણઃ પ્રાણદો વાસવાનુજઃ ।
અપાંનિધિરધિષ્ઠાનમપ્રમત્તઃ પ્રતિષ્ઠિતઃ ॥૩૫॥
સ્કંદઃ સ્કંદધરો ધુર્યો વરદો વાયુવાહનઃ ।
વાસુદેવો બૃહદ્ભાનુરાદિદેવઃ પુરંદરઃ ॥૩૬॥
અશોકસ્તારણસ્તારઃ શૂરઃ શૌરિર્જનેશ્વરઃ ।
અનુકૂલઃ શતાવર્તઃ પદ્મી પદ્મનિભેક્ષણઃ ॥૩૭

પદ્મનાભોઽરવિંદાક્ષઃ પદ્મગર્ભઃ શરીરભૃત્ ।
મહર્દ્ધિર્ઋદ્ધો વૃદ્ધાત્મા મહાક્ષો ગરૂડધ્વજઃ ॥૩૮॥
અતુલઃ શરભો ભીમઃ સમયજ્ઞો હવિર્હરિઃ ।
સર્વ લક્ષણ લક્ષણ્યો લક્ષ્મીવાન્ સમિતિંજયઃ ॥૩૯॥
વિક્ષરો રોહિતો માર્ગો હેતુર્દામોદરઃ સહઃ ।
મહીધરો મહાભાગો વેગવાનમિતાશનઃ ॥૪૦॥
ઉદ્દભવઃ ક્ષોભણો દેવઃ શ્રીગર્ભઃ પરમેશ્વરઃ ।
કરણં કારણં કર્તા વિકર્તા ગહનો ગુહઃ ॥૪૧॥

વ્યવસાયો વ્યવસ્થાનઃ સંસ્થાનઃ સ્થાનદો ધ્રુવઃ ।
પરર્દ્ધિઃ પરમસ્પષ્ટસ્તુષ્ટઃ પુષ્ટઃ શુભેક્ષણઃ ॥૪૨॥
રામો વિરામો વિરજો માર્ગો નેયો નયોઽનયઃ ।
વીરઃ શક્તિમતાં શ્રેષ્ઠો ધર્મો ધર્મવિદુત્તમઃ ॥૪૩॥

વૈકુંઠ પુરુષઃ પ્રાણઃ પ્રાણદઃ પ્રણવઃ પૃથુઃ ।
હિરણ્યગર્ભઃ શત્રુઘ્નો વ્યાપ્તો વાયુરધોક્ષજઃ ॥૪૪॥
ઋતુઃ સુદર્શનઃ કાલઃ પરમેષ્ઠી પરિગ્રહઃ ।
ઉગ્ર સંવત્સરો દક્ષો વિશ્રામો વિશ્વદક્ષિણઃ ॥૪૫॥

વિસ્તારઃ સ્થાવરઃ સ્થાણુઃ પ્રમાણં બીજમવ્યયમ્ ।
અર્થોઽનર્થો મહાકોશો મહાભોગો મહાધનઃ ॥૪૬॥

અનિર્વિણ્ણઃ સ્થવિષ્ઠોઽભૂર્ધર્મયૂપો મહામખઃ ।
નક્ષત્રનેમિર્નક્ષત્રી ક્ષમઃ ક્ષામઃ સમીહનઃ ॥૪૭॥

યજ્ઞ ઈજ્યો મહેજ્યશ્ચ ક્રતુઃ સત્રં સતાંગતિઃ ।
સર્વદર્શી વિમુક્તાત્મા સર્વજ્ઞો જ્ઞાનમુત્તમમ્ ॥૪૮॥

સુવ્રતઃ સુમુખઃ સૂક્ષ્મઃ સુઘોષઃ સુખદઃ સુહૃત્ ।
મનોહરો જિતક્રોધો વીરબાહુર્વિદારણઃ ॥૪૯॥

સ્વાપન સ્વવશો વ્યાપી નૈકાત્મા નૈકકર્મકૃત્ ।
વત્સરો વત્સલો વત્સી રત્નગર્ભો ધનેશ્વરઃ ॥૫૦॥

ધર્મગુબ્ધર્મકૃદ્ધર્મી સદસત્ ક્ષરમક્ષરમ્ ।
અવિજ્ઞાતા સહસ્રાંશુર્વિધાતા કૃતલક્ષણઃ ॥૫૧॥

ગભસ્તેનેમિઃ સત્વસ્થઃ સિંહો ભૂતમહેશ્વરઃ ।
આદિદેવો મહાદેવો દેવેશો દેવભૃદ્‌ગુરુઃ ॥૫૨॥

ઉત્તરો ગોપતિર્ગોપ્તા જ્ઞાન ગમ્યઃ પુરાતનઃ ।
શરીરભૂતભૃદ્‌ભોક્તા કપીંદ્રો ભૂરિ દક્ષિણઃ ॥૫૩॥

સોમપોઽમૃતપઃ સોમઃ પુરુજિત્પુરુસત્તમઃ ।
વિજયો જયઃ સત્યસંધો દાશાર્હઃ સાત્વતાંપતિઃ॥૫૪॥

જીવો વિનયિતા સાક્ષી મુકુંદોઽમિતવિક્રમઃ ।
અંભોનિધિરનંતાત્મા મહોદધિશયોઽન્તકઃ ॥૫૫॥

અજો મહાર્હઃ સ્વાભાવ્યો જિતામિત્રઃ પ્રમોદનઃ ।
આનંદોનંદનોઽનંદઃ સત્ય ધર્મા ત્રિવિક્રમઃ ॥૫૬॥

મહર્ષિઃ કપિલાચાર્યો કૃતજ્ઞો મેદિનીપતિઃ ।
ત્રિપદસ્ત્રિદશાધ્યક્ષો મહાશૃંગઃ કૃતાંતકૃત ॥૫૭॥

મહાવરાહો ગોવિંદઃ સુષેણઃ કનકાંગદી ।
ગુહ્યો ગભીરો ગહનો ગુપ્તશ્ચક્રગદાધરઃ ॥૫૮॥
વેધાઃ સ્વાંગોઽજિતઃ કૃષ્ણો દૃઢઃ સંકર્ષણોઽચ્યુતઃ ।
વરુણો વારુણો વૃક્ષઃ પુષ્કરાક્ષો મહામનાઃ ॥૫૯॥
ભગવાન્ ભગહા નંદી વનમાલી હલાયુધઃ ।
આદિત્યો જ્યોતિરાદિત્યઃ સહિષ્ણુર્ગતિસત્તમઃ ॥૬૦॥
સુધન્વા ખંડ પરશુર્દારુણો દ્રવિણ પ્રદઃ ।
દિવઃસ્પૃક્ સર્વ દગ્ વ્યાસો વાચસ્પતિરયોનિજઃ॥૬૧॥

ત્રિસામા સામગઃ સામનિર્વાણં ભેષજં ભિષક્ ।
સંન્યાસકૃચ્છમઃ શાંતો નિષ્ઠા શાંતિઃ પરાયણઃ ॥૬૨॥

શુભાંગઃ શાંતિદઃ સ્રષ્ટા કુમુદઃ કુવલેશયઃ ।
ગોહિતો ગોપતિર્ગોપ્તા વૃષભાક્ષો વૃષપ્રિયઃ ॥૬૩॥

અનિવર્તી નિવૃત્તાત્મા સંક્ષેપ્તા ક્ષેમકૃચ્છિવઃ ।
શ્રીવત્સવક્ષાઃ શ્રીવાસઃ શ્રીપતિઃ શ્રીમતાંવરઃ ॥૬૪॥

શ્રીદઃ શ્રીશઃ શ્રીનિવાસઃ શ્રીનિધિઃ શ્રીવિભાવનઃ ।
શ્રીધરઃ શ્રીકરઃ શ્રેયઃ શ્રીમાઁલ્લોકત્રયાશ્રયઃ ॥૬૫॥

સ્વક્ષઃ સ્વંગઃ શતાનંદો નંદિર્જ્યોતિર્ગણેશ્વરઃ ।
વિજિતાત્મા વિધેયાત્મા સત્કીર્તિશ્છિન્નસંશયઃ ॥૬૬॥
ઉદ્દીર્ણઃસર્વતશ્ચક્ષુરનીશઃ શાશ્વતસ્થિરઃ ।
ભૂશયો ભૂષણો ભૂતિર્વિશોકઃ શોકનાશનઃ ॥૬૭॥
અર્ચિષ્માનર્ચિતઃ કુંભો વિશુદ્ધાત્મા વિશોધનઃ ।
અનિરુદ્ધોઽપ્રતિરથઃ પ્રદ્યુમ્નોઽમિતવિક્રમઃ ॥૬૮॥
કાલનેમિનિહા વીરઃ શૌરિઃ શૂરજનેશ્વરઃ ।
ત્રિલોકાત્મા ત્રિલોકેશઃ કેશવઃ કેશિહા હરિઃ ॥૬૯॥

કામદેવઃ કામપાલઃ કામી કાંતઃ કૃતાગમઃ ।
અનિર્દેશ્યવપુર્વિષ્ણુર્વીરોનંતો ધનંજયઃ ॥૭૦॥

બ્રહ્મણ્યો બ્રહ્મકૃદ્બ્રહ્મા બ્રહ્મ બ્રહ્મવિવર્દ્ધનઃ ।
બ્રહ્મવિદ્ બ્રાહ્મણો બ્રહ્મી બ્રહ્મજ્ઞો બ્રાહ્મણપ્રિયઃ ॥૭૧॥

મહાક્રમો મહાકર્મા મહાતેજા મહોરગઃ ।
મહાક્રતુર્મહાયજ્વા મહાયજ્ઞો મહાહવિઃ ॥૭૨॥

સ્તવ્યઃ સ્તવપ્રિયઃ સ્તોત્રં સ્તુતિસ્તોતારણપ્રિયઃ ।
પૂર્ણઃ પૂરયિતા પુણ્યઃ પુણ્યકીર્તિરનામયઃ ॥૭૩॥

મનોજવસ્તીર્થકરો વસુરેતા વસુપ્રદઃ ।
વસુપ્રદો વાસુદેવો વસુર્વસુમના હવિઃ ॥૭૪॥
સદ્ગતિઃ સત્કૃતિઃ સત્તા સદ્ભૂતિઃ સત્પરાયણઃ
શૂરસેનો યદુશ્રેષ્ઠઃ સન્નિવાસઃ સુયામુનઃ ॥૭૫॥

ભૂતાવાસો વાસુદેવઃ સર્વાસુનિલયોનલઃ ।
દર્પહા દર્પદો દૃપ્તો દુર્ધરોઽથાપરાજિતઃ ॥૭૬॥
વિશ્વમૂર્તિર્મહામૂર્તિર્દીપ્તમૂર્તિરમૂર્તિમાન્ ।
અનેકમૂર્તિરવ્યક્તઃ શતમૂર્તિઃ શતાનનઃ ॥૭૭॥

એકોઽનૈકઃ સવઃ કઃ કિં યત્તત્પદમનુત્તમમ્ ।
લોકબંધુર્લોકનાથો માધવો ભક્તવત્સલઃ ॥૭૮॥
સુવર્ણવર્ણો હેમાંગો વરાંગશ્ચંદનાંગદી ।
વીરહા વિષમઃ શૂન્યો ઘૃતાશીરચલશ્ચલઃ ॥૭૯॥
અમાની માનદો માન્યો લોકસ્વામી ત્રિલોકધૃક્ ।
સુમેધા મેધજો ધન્યઃ સત્ય મેધા ધરાધરઃ ॥૮૦॥
તેજોવૃષો દ્યુતિધરઃ સર્વશસ્ત્રભૃતાં વરઃ ।
પ્રગ્રહો નિગ્રહો વ્યગ્રો નૈકશૃંગો ગદાગ્રજઃ ॥૮૧॥

ચતુર્મૂર્તિશ્ચતુર્બાહુશ્ચતુર્વ્યૂહશ્ચતુર્ગતિઃ ।
ચતુરાત્મા ચતુર્ભાવશ્ચતુર્વેદવિદેકપાત્ ॥૮૨॥
સમાવર્તોઽનિવૃત્તાત્મા દુર્જયો દુરતિક્રમઃ ।
દુર્લભો દુર્ગમો દુર્ગો દુરાવાસો દુરારિહા ॥૮૩॥

શુભાંગો લોક સારંગઃ સુતંતુસ્તંતુવર્ધનઃ ।
ઇંદ્રકર્મા મહાકર્મા કૃતકર્મા કૃતાગમઃ ॥૮૪॥
ઉદ્ભવઃ સુંદરઃ સુંદો રત્નનાભઃ સુલોચનઃ ।
અર્કો વાજસનઃ શૃંગી જયન્તઃ સર્વવિજ્જયી ॥૮૫॥

સુવર્ણબિંદુ રક્ષોભ્યઃ સર્વ વાગીશ્વરેશ્વરઃ ।
મહાહ્રદો મહાગર્તો મહાભૂતો મહાનિધિઃ ॥૮૬॥
કુમુદઃ કુંદર કુંદઃ પર્જન્યઃ પાવનોઽનિલઃ ।
અમૃતાંશોઽમૃતવપુઃ સર્વજ્ઞઃ સર્વતોમુખઃ ॥૮૭॥
સહસ્રાર્ચિઃ સપ્તજિહ્વઃ સપ્તૈધાઃ સપ્તવાહનઃ ।
અમૂર્તિરનઘોઽચિંત્યો ભયકૃદ્ભયનાશનઃ ॥૮૯॥
અણુર્બૃહત્કૃશઃ સ્થૂલો ગુણભૃન્નિર્ગુણો મહાન્ ।
અધૃતઃ સ્વધૃતઃ સ્વાસ્યઃ પ્રાગ્વંશો વંશવર્ધનઃ ૯॥૦॥

ભારભૃત્ કથિતો યોગી યોગીશઃ સર્વકામદઃ ।
આશ્રમઃ શ્રમણઃ ક્ષામઃ સુપર્ણો વાયુવાહનઃ ॥૯૧॥
ધનુર્ધરો ધનુર્વેદો દંડો દમયિતા દમઃ ।
અપરાજિતઃ સર્વસહો નિયંતા નિયમો યમઃ ॥૯૨॥
સત્વવાન્ સાત્વિકઃ સત્યઃ સત્યધર્મપરાયણઃ ।
અભિપ્રાયઃ પ્રિયાર્હોર્હઃ પ્રિયકૃત્ પ્રીતિવર્ધનઃ ॥૯૩॥
વિહાયસગતિર્જ્યોતિઃ સુરુચિર્હુતભુગ્વિભુઃ ।
રવિર્વિરોચનઃ સૂર્યઃ સવિતા રવિલોચનઃ ॥૯૪॥

*

અનંતો હુતભુગ્ ભોક્તા સુખદો નૈકજોઽગ્રજ: ।
અનિર્વિણ્ણ: સદામર્ષી લોકાધિષ્ઠાનમદ્ભુત: ॥૯૫॥
સનાત્સનાતનતમ: કપિલ: કપિરવ્યય: ।
સ્વસ્તિદ:સ્વસ્તિકૃત્ સ્વસ્તિ સ્વસ્તિભુક્ સ્વસ્તિ
દક્ષિણ: ॥૯૬॥
અરૌદ્ર: કુંડલી ચક્રી વિક્રમ્યૂર્જિતશાસન: ।
શબ્દાતિગ: શબ્દસહ: શિશિર: શર્વરીકર: ॥૯૭॥
અક્રૂર: પેશલો દક્ષો દક્ષિણ: ક્ષમિણાંવર: ।
વિદ્વત્તમો વીતભય: પુણ્યશ્રવણકીર્તન: ॥૯૮॥

ઉત્તારણો દુષ્કૃતિહા પુણ્યો દુઃસ્વપ્નનાશનઃ ।
વીરહા રક્ષણઃ સંતો જીવનઃ પર્યવસ્થિતઃ ॥૯૯॥

અનંતરૂપોઽનંતશ્રી ર્જિતમન્યુર્ભયાપહઃ ।
ચતુરશ્રો ગભીરાત્મા વિદિશો વ્યાદિશો દિશઃ ॥૧૦૦॥

અનાદિર્ભૂર્ભુવો લક્ષ્મીઃ સુવીરો રુચિરાંગદઃ ।
જનનો જન જન્માદિર્ભીમો ભીમપરાક્રમઃ ॥૧૦૧॥

આધારનિલયો ધાતા પુષ્પહાસઃ પ્રજાગરઃ ।
ઉર્ધ્વગઃ સત્પથાચારઃ પ્રાણદઃ પ્રણવઃ પણઃ ॥૧૦૨॥

પ્રમાણં પ્રાણનિલયઃ પ્રાણભૃત્ પ્રાણજીવનઃ ।
તત્ત્વં તત્ત્વવિદેકાત્મા જન્મમૃત્યુ જરાતિગઃ ॥૧૦૩॥
ભૂર્ભુવઃ સ્વસ્તરુસ્તારઃ સવિતા પ્રપિતામહઃ ।
યજ્ઞો યજ્ઞપતિર્યજ્વા યજ્ઞાંગો યજ્ઞવાહનઃ ॥૧૦૪॥

યજ્ઞ ભૃદ્યજ્ઞકૃદ્યજ્ઞી યજ્ઞભુગ્ યજ્ઞસાધનઃ ।
યજ્ઞાંત કૃદ્યજ્ઞગુહ્યમન્નમન્નાદએવ ચ ॥૧૦૫॥
આત્મયોનિઃ સ્વયંજાતો વૈખાનઃ સામગાયનઃ ।
દેવકીનંદનઃ સ્રષ્ટા ક્ષિતીશઃ પાપનાશનઃ ॥૧૦૬॥

શંખભૃન્નંદકી ચક્રી શાર્ઙ્ગધન્વા ગદાધરઃ।
રથાંગપાણિરક્ષોભ્યઃ સર્વ પ્રહરણાયુધઃ ॥૧૦૭॥
સર્વ પ્રહરણાયુધોં નમઃ

ઇતિશ્રી વિષ્ણોર્દિવ્ય સહસ્ત્ર નામ સંપૂર્ણં

એકોડપિ કૃષ્ણે સુકૃતઃ પ્રણામઃ।
દશાશ્વમેધાવભૃથેન તુલ્યઃ।
દશાશ્વમેધી પુનરેતિ જન્મ
કૃષ્ણપ્રણામી ન પુનર્ભવાય ॥૧॥

અતસી પુષ્પ સંકાશં પીતવાસ સમુચ્ચ્યુતમ્ ।
યે નમસ્યંતિ ગોવિંદં ન તેષાં વિદ્યતે ભયમ્ ॥

લોકત્રયાધિપતિમપ્રતિમપ્રભાવ
મીષત્ પ્રણમ્ય શિરસા પ્રભવિષ્ણુમીશમ્ ।
જન્માંતર પ્રલયકલ્પ સહસ્ર જાત
માશુ પ્રશાંતિમુપયાતિ નરસ્ય પાપમ્ ॥

ઇતીદં કીર્તનીયસ્ય કેશવસ્ય મહાત્મનઃ ।
નામ્નાં સહસ્રં દિવ્યાનામશેષેણ પ્રકીર્તિતમ્ ॥

યઇદં શ્રૃણુયાન્નિત્યં યશ્ચાપિ પરિકીર્તયેત્ ।
નાશુભં પ્રાપ્નુયાત્ કિંચિત્ સો મુત્રેહ ચ માનવઃ ॥

વેદાંતગો બ્રાહ્મણઃ સ્યાત્ ક્ષત્રીયો વિજયી ભવેત્ ।
વૈશ્યો ધનસમૃદ્ધઃ સ્યાચ્છૂદ્રઃ સુખમવાપ્નુયાત ॥

ધર્માર્થી પ્રાપ્નુયાદ્ધર્મમર્થાર્થી ચાર્થમાપ્નુયાત ।
કામાનવાપ્નુયાત્કામી પ્રજાર્થી પ્રાપ્નુયાત પ્રજામ્ ॥

ભક્તિમાન્ યઃ સદોત્થાય શુચિસ્તદ્ગતમાનસઃ ।
સહસ્ત્રં વાસુદેવસ્ય નામ્નામેતત્ પ્રકીર્તયેત ॥

યશઃ પ્રાપ્નોતિ વિપુલં યાતિ પ્રાધાન્યમેવ ચ ।
અચલાં શ્રિયમાપ્નોતિ શ્રેયઃ પ્રાપ્નોત્યનુત્તમમ્ ॥

ન ભયં ક્વચિદાપ્નોતિ વીર્યં તેજશ્ચ વિંદતિ ।
ભવત્યરોગો દ્યુતિમાન્ બલરૂપગુણાન્વિતઃ ॥

રોગાર્તો મુચ્યતે રોગાદ્ બદ્ધો મુચ્યેત બંધનાત્ ।
ભયાન્ મુચ્યેત ભીતસ્તુ મુચ્યેતાપન્ન આપદઃ ॥

દુર્ગાણ્યતિતરત્યાશુ પુરુષઃ પુરુષોત્તમમ્ ।
સ્તુવન્નામસહસ્રેણ નિત્યભક્તિસમન્વિતઃ ॥

વાસુદેવાશ્રયો મર્ત્યો વાસુદેવપરાયણઃ ।
સર્વપાપવિશુદ્ધાત્મા યાતિ બ્રહ્મ સનાતનમ્ ॥

ન વાસુદેવ ભક્તાનામશુભં વિદ્યતે કવચિત્ ।
જન્મમૃત્યુજરાવ્યાધિભયં નૈવોપજાયતે ॥

ઇમં સ્તવમધીયાનઃ શ્રદ્ધા ભક્તિ સમન્વિતઃ ।
યુજ્યેતાત્મસુખક્ષાંતિ શ્રી ધૃતિસ્મૃતિ કીર્તિભિઃ ॥

ન ક્રોધો ન ચ માત્સર્યં ન લોભો નાશુભા મતિઃ ।
ભવન્તિ કૃત પુણ્યાનાં ભક્તાનાં પુરુષોત્તમે ॥

દ્યૌઃ સચંદ્રાર્કનક્ષત્રા ખંદિશો ભૂર્મહોદધિઃ ।
વાસુદેવસ્ય વીર્યેણ વિધૃતાનિ મહાત્મનઃ ॥
સસુરાસુરગંધર્વં સયક્ષોરગરાક્ષસમ્ ।
જગદ્દવશે વર્તતેદં કૃષ્ણસ્ય સચરાચરમ્ ॥

ઇન્દ્રિયાણિ મનો બુદ્ધિઃ સત્વં તેજો બલંધૃતિઃ ।
વાસુદેવાત્મકાન્યાહુઃ ક્ષેત્રં ક્ષેત્રજ્ઞ એવ ચ ॥
સર્વાગમાનામાચારઃ પ્રથમં પરિકલ્પતે ।
આચારઃ પ્રભવો ધર્મોધર્મસ્ય પ્રભુરચ્યુતઃ ॥

ઋષયઃ પિતરો દેવા મહાભૂતાનિ ધાતવઃ ।
જંગમાજંગમં ચેદં જગન્નારાયણોદ્ભવમ્ ॥

યોગો જ્ઞાનં તથા સાંખ્યં વિદ્યાઃ શિલ્પાદિકર્મ ચ ।
વેદાઃ શાસ્ત્રાણિ વિજ્ઞાનમેતત્સર્વં જનાર્દનાત ॥

એકોવિષ્ણુર્મહદ્ભૂતં પૃથગ્ ભૂતાન્યનેકશઃ ।
ત્રીન્લોકાન્ વ્યાપ્ય ભૂતાત્મા ભુંક્તે વિશ્વભુગવ્યયઃ॥

ઇમં સ્તવં ભગવતો વિષ્ણોર્વ્યાસેન કીર્તિતમ્ ।
પઠેદ્ય ઇચ્છેત્ પુરુષઃ શ્રેયઃ પ્રાપ્તું સુખાનિ ચ ॥

વિશ્વેશ્વરમજં દેવં જગતઃ પ્રભવાપ્યયમ્ ।
ભજંતિ યે પુષ્કરાક્ષં ન તે યાંતિ પરાભવમ્ ॥

અર્જુન ઉવાચ—

પદ્મપત્રવિશાલાક્ષ પદ્મનાભ સુરોત્તમ ।
ભક્તાનામનુરક્તાનાં ત્રાતા ભવ જનાર્દન ॥

શ્રીભગવાનુવાચ—

યો માં નામસહસ્રેણ સ્તોતુમિચ્છતિ પાંડવ ।
સોઽહમેકેન શ્લોકેન સ્તુત એવ ન સંશયઃ ॥

નમોઽસ્ત્વનંતાય સહસ્રમૂર્તયે
સહસ્રપાદાક્ષિશિરોરુ બાહવે ।
સહસ્રનામ્ને પુરુષાય શાશ્વતે
સહસ્રકોટિ યુગ ધારિણે નમઃ ॥

નમઃ કમલનાભાય નમસ્તે જલશાયિને ।
નમસ્તે કેશવાનંત વાસુદેવ નમોઽસ્તુતે ॥

વાસનાદ્ વાસુદેવસ્ય વાસિતં ભુવનત્રયમ્ ।
સર્વ ભૂત નિવાસોઽસિ વાસુદેવ નમોઽસ્તુતે ॥

નમો બ્રહ્મણ્યદેવાય ગોબ્રાહ્મણ હિતાય ચ ।
જગદ્ધિતાય કૃષ્ણાય ગોવિંદાય નમો નમઃ ॥

આકાશાત્ પતિતં તોયં યથા ગચ્છતિ સાગરમ્ ।
સર્વં દેવ નમસ્કારં કેશવં પ્રતિ ગચ્છતિ ॥

એષ નિષ્કંટકઃ પંથા યત્ર સંપૂજ્યતે હરિઃ ।
કુપથં તં વિજાનીયાત્ ગોવિંદરહિતાગમમ્ ॥

સર્વવેદેષુ યત્પુણ્યં સર્વતીર્થેષુ યત્ ફલમ્ ।
તત્ફલં સમવાપ્નોતિ સ્તુત્વા દેવં જનાર્દનમ્ ॥

યોનરઃ પઠતે નિત્યં ત્રિકાલં કેશવાલયે ॥
દ્વિકાલમેકકાલંવા ક્રૂરં સર્વં વ્યાપોહતિ ॥
દહ્યંતે રિપવસ્તસ્ય સૌમ્યાઃ સર્વે સદાગ્રહાઃ ।
વિલીયંતે ચ પાપાનિ સ્તવે હ્યસ્મિન્ પ્રકીર્તિતે॥
યેન ધ્યાતઃ શ્રુતો યેન યેનાયં પઠ્યતે સ્તવઃ ।
દત્તાનિ સર્વદાનાનિ સુરાઃ સર્વે સમાર્ચિતાઃ ॥
ઇહિ લોકે પરે વાપિ ન ભયં વિદ્યતે ક્વચિત્ ।
નામ્નાં સહસ્રં યોઽધીતે દ્વાદશ્યાં મમ સંનિધૌ ॥
શનૈર્દહતિ પાપાનિ કલ્પકોટિશતાનિ ચ ।

અશ્વત્થસંનિધૌ પાર્થ તુલસી સંનિધૌતથા ॥
પઠેન્નામ સહસ્રં તુ ગવાં કોટિફલં લભેત્ ।
શિવાલયે પઠેન્નિત્યં તુલસીવન સંસ્થિતઃ ॥
નરો મુક્તિમવાપ્નોતિ ચક્રપાણેર્વચો યથા ।
બ્રહ્મહત્યાદિકં ઘોરં સર્વં પાપં વિનશ્યતિ ॥

ઇતિશ્રી મન્મહાભારતે શ્રી વિષ્ણોર્દિવ્યસહસ્ર નામ સ્તોત્રં સંપૂર્ણં. ॥ શ્રીકૃષ્ણાર્પણ મસ્તુ ॥

શ્રીવિષ્ણુસહસ્રનામ સમાપ્ત.

અથ પુરુષસૂક્તમ્

જિતંતે પુંડરીકાક્ષ નમસ્તે વિશ્વભાવન ।
નમસ્તેસ્તુ હૃષીકેશ મહાપુરુષ પૂર્વજ ॥૧॥

દેવાનાં દાનવાનાં ચ સામાન્યમધિ દૈવતમ્ ।
સર્વદા ચરણદ્વંદ્વં વ્રજામિ શરણં તવ ॥૨॥

એક સ્ત્વમસિ લોકસ્ય સ્રષ્ટા સંહારકસ્તથા ।
અવ્યક્તશ્ચાનુમંતા ચ ગુણમાયા સમાવૃતઃ ॥૩॥

સંસારસાગરં ઘોરમનંતં ક્લેશભાજનમ્ ।
ત્વામેવ શરણં પ્રાપ્ય નિસ્તરંતિ મનીષિણઃ ॥૪॥
ન તે રૂપં ન ચાકારો ના યુધાનિ ન ચાસ્પદમ્ ।
તથાપિ પુરુપાકારો ભક્તાનાં ત્વં પ્રકાશસે ॥૫॥
નૈવ કિંચિત્પરોક્ષંતે પ્રત્યક્ષોઽસિ ન કસ્યચિત્ ।
નૈવ કિંચિદસાધ્યંતે ન ચ સાધ્યોઽસિ કસ્યચિત્॥૬॥
કાર્યાણાં કારણં પૂર્વં વચસાં વાચ્યમુત્તમમ્ ।
યોગિનાં પરમાં સિદ્ધિં પરમં તે પદંવિદુઃ ॥૭॥

અહં ભીતોઽસ્મિ દેવેશ સંસારેઽસ્મિન્ભયાવહે ।
ત્રાહિમાં પુંડરીકાક્ષ ન જાને પરમં પદમ્ ।૮॥
કાલેષ્વપિ ચ સર્વેષુ દિક્ષુ સર્વાસુ ચાચ્યુત ।
શરીરે ચ ગતૌ ચાપિ વર્તતે મે મહદ્ભયમ્ ॥૯॥

ત્વત્પાદકમલાદન્યં ન મે જન્માંતરેષ્વપિ ।
વિજ્ઞાનં યદિદં પ્રાપ્ય યદિદં જ્ઞાનમાર્જિતમ્ ॥૧૦॥
જન્માંતરેઽપિ મે દેવ માભૂદસ્ય પરિક્ષયઃ ।
દુર્ગતાવપિ જાતસ્ય ત્વદ્ગતો મે મનોરથઃ ॥૧૧॥

યદ્દિનાર્થં ચ વિંદેત તાવતાસ્મિન્ કૃતી સદા ।
કામયે વિષ્ણુપાદૌ તુ સર્વજન્મસુ કેવલમ્ ॥૧૨॥

પુરુષસ્ય હરેઃ સૂક્તં સ્વર્ગ્યં ધન્યં યશસ્કરમ્ ।
આત્મજ્ઞાનમિદં પુણ્યં યોગધ્યાનમિદં પરમ્ ॥૧૩॥

ધ્યેયઃ સદા સવિતૃમંડલ મધ્યવર્તિ
નારાયણઃ સરસિજાસન સંનિવિષ્ટઃ ।
કેયૂરવાન્ મકર કુંડલવાન્ કિરીટી
હારી હિરણ્યમયવપુર્ધૃત શંખચક્રઃ ॥૧૪॥

એતત્તુયઃ પઠતિ કેવલમેવ સૂક્તમ્
નારાયણસ્ય ચરણાવભિવંધવંધૌ
પાઠેન તેન પરમેણ સનાતનસ્ય
સ્થાનં જરામરણવર્જિતમેવ વિષ્ણો ॥૧૫॥

હવિષાગ્નૌ જલે પુષ્પૈર્ધ્યાનેન હૃદયે હરિઃ।
યજન્તિ સૂરયો નિત્યં જાપ્યેન રવિમંડલે ॥૧૬॥

બિલ્વિપત્રં શમીપત્રં પત્રં ભૃંગારકસ્ય ચ।
માલતી કુશપદ્મં ચ સદ્યસ્તુષ્ટિ કરં હરેઃ ॥૧૭॥

યન્નોપપદ્યતે કિંચિત્ત્વં ધ્યાયેન્મનસૈવતુ ।
સંપદ્યતે પ્રસાદાત્તુ દેવદેવસ્ય ચક્રિણઃ ॥૧૮॥
પત્રૈશ્ચ પુષ્પૈશ્ચ ફલૈશ્ચ તોયૈરક્રીતલભ્યૈશ્ચ સદૈવસત્સુ ।
ભક્ત્યૈકલભ્યે પુરુષે પુરાણે મુક્ત્યૈ કિમર્થં ક્રિયતેનયત્નઃ

ઇત્યેવમુક્તઃપુરુષસ્ય વિષ્ણોરર્ચાવિધિર્વિષ્ણુકુમારનામ્ના
મુક્ત્યૈકમાર્ગપ્રતિબોધનાયદર્શાવિધાનંત્વિહનારદોક્તમ્ ॥
નમોસ્ત્વનંતાયસહસ્રમૂર્તયેસહસ્રપાદાક્ષિશિરોરુબાહવે।
સહસ્રનામ્ને પુરુષાયશાશ્વતેસહસ્રકોટીયુગધારિણેનમઃ॥

લક્ષ્મીકલત્રં શતપત્રનેત્રં પૂર્ણેંદુવક્ત્રં પુરુહૂતમિત્રમ્ ।
કારુણ્યપાત્રં કમનીયગાત્રં વંદે પવિત્રં વસુદેવપુત્રમ્॥૨૨॥

ઇતિશ્રી પુરુષ સૂક્તમ્

શિવ માનસ પૂજા

શ્રી નમઃ શિવાય ॥

રત્નૈઃ કલ્પિતમાસનં હિમજલૈઃ સ્નાનં ચ દિવ્યાંબરં
નાનારત્નવિભૂષિતં મૃગમદામોદાંકિતં ચંદનમ્ ।
જાતિ ચંપક બિલ્વપત્ર રચિતં પુષ્પં ચ ધૂપં તથા
દીપં દેવદયાનિધે પશુપતે હૃત્કલ્પિતં ગૃહ્યતામ્ ॥૧॥
સૌવર્ણે નવરત્નખંડરચિતે પાત્રે ઘૃતં પાયસં
ભક્ષ્યં પંચવિધં પયોદધિયુતં રંભાફલં પાનકમ્ ।

શાકાનામયુતં જલં રુચિકરં કર્પૂરખંડોજ્વલં
તાંબૂલં મનસા મયાવિરચિતં ભક્ત્યાપ્રભો સ્વીકુરુ॥૨॥
છત્રં ચામરયોર્યુગં વ્યજનકં ચાદર્શકં નિર્મલં
વીણાભેરિમૃદંગકાહલકલાગીતં ચ નૃત્યં તથા ।
સાષ્ટાંગં પ્રણતિઃસ્તુતિર્બહુવિધાહ્યેતત્સમસ્તં મયા
સંકલ્પેન સમર્પિતં તવ વિભો પૂજાં ગૃહાણ પ્રભો ॥૩॥
આત્માત્વં ગિરિજામતિઃ સહચરાઃ પ્રાણાઃ શરીરં ગૃહં
પૂજા તે વિષયોપભોગ રચના નિદ્રા સમાધિ સ્થિતિઃ।

સંચારઃ પદંયોઃ પ્રદક્ષિણ વિધિઃ સ્તોત્રાણિ સર્વાંગિરો
યદ્યત્કર્મ કરોમિ તત્તદખિલં શંભો તવારાધનમ્ ॥૪॥

કરચરણકૃતં વાક્કાયજં કર્મ જં વા
શ્રવણ નયન જં વા માનસં વાપરાધમ્ ।
વિહિતમવિહિતં વા સર્વ મેતત્ક્ષમસ્વ
જય જય કરૂણાબ્ધે શ્રીમહાદેવ શંભો ॥૫॥

ઇતિ શિવ માનસ પૂજા સમાપ્ત.